

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Ramstad barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1. august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (23)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

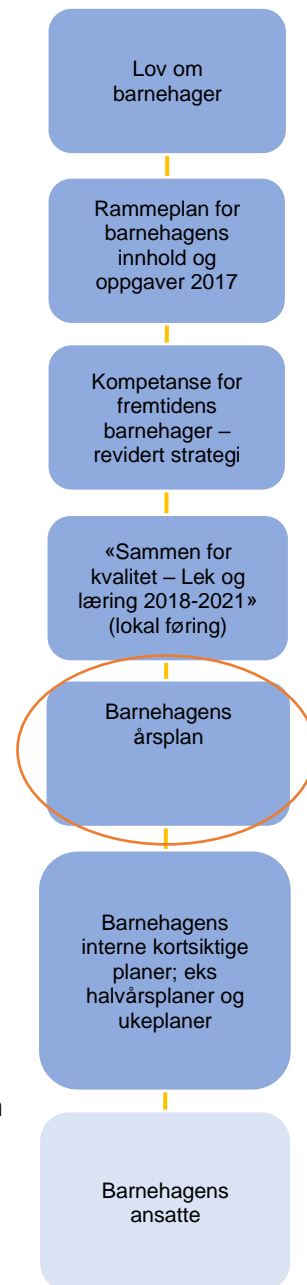
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

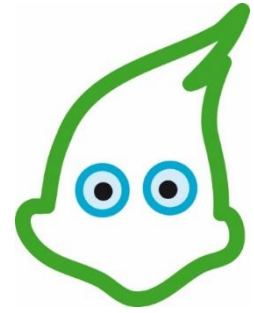

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	8
1.3.3 Inkluderende	8
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	9
– medvirkende barn i lek og læring	9
2.1 Tilknytning	9
2.2 Lek	10
2.3 Læring	10
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	14
3.1.1 Språk som basiskompetanse	14
3.1.2 Matematisk kompetanse	15
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	18
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	18
I. Barnesyn og læringssyn	19
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	20
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	21
IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	23

V.	Overganger	23
a.	Tilvenning i barnehagen	23
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	24
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	24
VI.	Foreldremedvirkning	25
VII.	Bærekraftig utvikling	25
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	26
IX.	Barns seksuelle helse	26
X.	Kultur og tradisjoner	27

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barna få oppleve skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, se barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

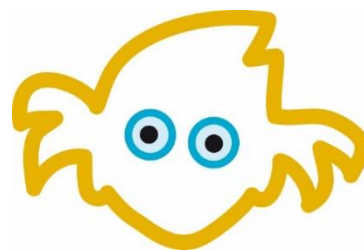
Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

Barndommen er en livsfase med stor egenverdi og vi skal legge til rette for et allsidig utviklings- og læringsmiljø. Vi skal være trygge voksne gjennom å skape nære relasjoner, gi følelse av tilhørighet der trygghet og tillit er grunnleggende.

Vi er en avdelingsorganisert barnehage, men samtidig samarbeider vi på tvers med felles ansvar for helheten.

1.1 Struktur og organisering

Ramstad barnehage åpnet august 2014, og 30. august i år feirer vi 10 års jubileum. Vi er en fireavdelings barnehage med plass til 85 barn. Vi har to småbarnsavdelinger; Småland og Løvehjerte (0-3 år), og to avdelinger for de eldre barna; Junibakken og Villa Villekulla (3-6 år).

Vi har et personale med stort aldersspenn, og våre medarbeidere er godt kvalifiserte. Vi har en høy andel pedagoger og barne- og ungdomsarbeidere, med en god blanding av både menn og kvinner. Vi har 20 årsverk i barnehagen, 15 kvinner og 5 menn, i tillegg til styrer og pedagogisk konsulent i 50% stilling. Vi legger vekt på å fremme barnas medvirkning gjennom å vise trygghet, omsorg, tilstedeværelse og varme for alle.

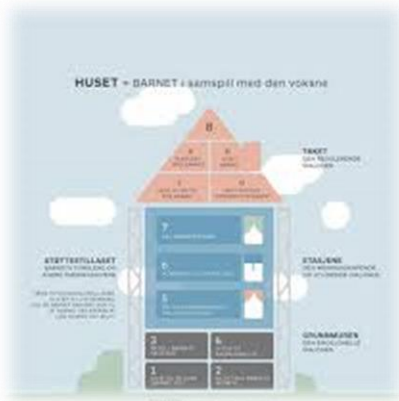
I Ramstad barnehage fokuserer vi på relasjoner, vennskap og fellesskapsfølelse. Likeverd, glede, respekt og mestring står sentralt i vårt arbeid med barna. Vi legger vekt på at alle barn opplever tilhørighet, trygghet og respekt i fellesskapet i barnehagen.

Vi er en praksisbarnehage som tar imot fremtidige barnehagelærere fra Høgskulen på Vestlandet. I tillegg til dette tar vi imot elever fra videregående skoler som utdanner seg til å bli barne- og ungdomsarbeidere. Vi tar også imot elever fra ungdomsskoler, samt elever som ønsker å være hos oss i språkpraksis.

Hverdagen i barnehagen består av mye oppdeling i grupper for å se hvert enkelt barn, i tillegg til at vi i perioder samler alle barna for å skape fellesskapsfølelse, både inne på avdelingen, men også på tvers av avdelingene. Vi er mye ute og vi disponerer en minibuss som vi bruker for å komme oss på litt lengre utflukter med de eldste barna.

Førskolegruppen har fast samling en gang i uken der de har skoleforberedende aktiviteter på tvers av Junibakken og Villa Villekulla. Denne dagen deler vi også resten av barna inn i aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene slik at barna i hele barnehagen gradvis blir bedre kjent og tryggere på hverandre.

1.2 Metodevalg

I Bergen Kommune bruker vi ICDP som et forebyggende program. Programmet har som mål å styrke omsorgen og oppveksten for barn og unge. ICDP står for International Child Development Program og er et helsefremmende og forebyggende program. Tiltaket understøtter og fremmer psykososial omsorgskompetanse. Det retter seg mot omsorgsgivere og skal styrke deres omsorgskompetanse. Omsorgsgivere kan være foreldre eller andre som har omsorg for barn som sin profesjon. Programmet vurderes å være i tråd med rammeplanens grunnsyn og verdier.

Bergen kommune sitt mål er at alle barnehager skal ha sertifiserte ICDP-veiledere. Ramstad barnehage har foreløpig en person i personalgruppen som er sertifisert.

Flere ansatte skal kurses og sertifiseres i løpet av høsten 2024.

Grønne tanker-glade barn er en metode vi bruker fra 4 års-alderen. Programmet er utarbeidet av psykologspesialist Solfrid Raknes. Det har som mål at barna skal lære å gjenkjenne følelsene, utvikle et godt språk for følelser, fremme kommunikasjon om vanskelige situasjoner og sterke følelser, utvikling av selvreguleringsferdigheter og gode holdninger til seg selv og andre. Tenkebamsene Grønn og Rød skal hjelpe barn til å lære å forholde seg konstruktivt til egne tanker.

Tanker som skaper vansker, kalles røde tanker. Tanker som skaper glede, trivsel og trygghet, kalles grønne tanker. Dette er med på å hjelpe oss å skape robuste barn, som skal være i stand til å takle livet som kommer.

Henrys førstehjelp er et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn i alderen 3-8 år. Målet er å lære barn i barnehagen og barneskolen om førstehjelp. Henry-opplegget er utviklet for å øke barns bevissthet om, kjennskap til og interesse for førstehjelp. Samtidig handler det om å utvikle omsorgsevne, ansvar og hjelpevilje hos barna og å spre kunnskap om Røde Kors' kjerneverdier som humanitet og nøytralitet. Ideen om at

selv små barn kan ta ansvar, vise omsorg og hente hjelp er en viktig del av Henrys førstehjelp..

Brannbamsen Bjørnis er en nasjonal satsing når det gjelder brannvernopplæring for barn i barnehager. Førskolebarna besøker brannstasjonen hver vår. I uke 38 er det nasjonal brannvernuke, og denne markerer vi også i vår barnehage.

Bjørnis hjelper oss å lære barna om brannvern på en trygg og god måte.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at:

- Vi undrer oss sammen med barnet.
- Vi støtter og veileder barnet ved å lytte, forstå og motivere.
- Vi tar barnets perspektiv ved å observere, reflektere og tolke barnets handlinger og intensjoner.
- Vi gir ros til barnet ved positive handlinger

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at:

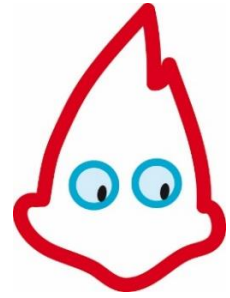
- Vi møter barna med glede ved å engasjere oss, gi positiv oppmerksomhet og ha godt humør.
- Vi viser interesse for hvordan barnet har det i barnehagen ved å ha barnesamtaler og deltar i barnets lek.
- Vi gir forutsigbare rammer som skaper trygghet hos barnet ved å gi tydelige beskjeder. Vi er i forkant før overganger og planlagte aktiviteter.
- Vi lar barna kjenne på mestring og selvstendighet ved å la barna prøve selv og få utforske og utfolde seg.

1.3.3 Inkluderende

«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett, hørt og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr dette at:

- Vi følger opp barnets initiativ og interesser ved å observere, tilrettelegge for lek og samspill, og bruke deres meninger i planarbeid og aktiviteter.
- Vi hjelper barna å danne vennskap og bidrar til at alle har noen å leke med. Vi snakker med barna og finner gode løsninger sammen.
- Vi bruker små og store grupper slik at barna kan føle trygghet og samhørighet.
- Vi respekterer ulikheter ut fra bakgrunn, kultur, interesser, følelser, utvikling, erfaringer og forutsetninger ved å være reflektert, tålmodig og ta barnas perspektiv.

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

«Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal få utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.» (Lov om barnehager §1, 2.ledd)

Barnehagen er første del av utdanningsløpet, og barnets første arena utenfor familien. Barnehagen har stor betydning for hvordan barna opplever seg selv og omverden. Barnet skal bli møtt av voksne med respekt, og som anerkjenner barnet og dets følelser. Personalet skal hjelpe barnet i møte med egne følelser og gi ro og rom til å sette ord på det barna føler. Vi arbeider for å forebygge krenkelser og mobbing, og vennskap og fellesskap er noe vi har fokus på gjennom hele året. Leken er selve grunnlaget for barnets sosiale og emosjonelle utvikling. Gjennom leken øver barna på å samarbeide med andre, de utvikler språk, opplever glede, mestring og motgang.

2.1 Tilknytning

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.» (Rammeplan, 2017)

Tilknytning er et tema som må stå sentralt når vi jobber med barn. Barn er avhengig av gode voksne som ser, lytter og er der for dem. Personalet må lytte til hele barnet, ikke bare til ordene som blir sagt. Det er viktig for oss å legge til rette for at barna skal bli trygge på oss og omgivelsene. Når barna har trygge omsorgsgivere, er de i bedre stand til å utforske verden rundt seg.

Barnet skal kjenne seg trygg, sett og anerkjent i barnehagen. Personalet skal legge til rette for en god oppstart hvor barnet og foresatte blir tatt på alvor og får bruke så lang tid som de trenger i oppstarten. Vi ønsker også å legge til rette for en positiv ventetid frem mot oppstart ved å invitere alle nye foresatte og barn til en felles besøksdag, samt foreldremøte for helt nye foreldre. Det er viktig for oss å ta imot hele familien ved oppstart, det er ikke bare barnet som starter hos oss.

Ved oppstart får familien tildelt en primærvoksen som har hovedansvaret for tilvenningen. Dette er kontaktpersonen for familien i den første perioden. I løpet av oppstarten skal barnet bli kjent med det øvrige personalet på avdelingen, og i den prosessen kan barnet bli tryggere på en annen enn

primærkontakten. Vi legger da til rette for at barna får være med den som det er tryggest å være med i oppstarten. I prosessen hvor barnet og de foresatte skal bli trygge i barnehagen er det viktig at personalet får en god relasjon til familien.

Mål: Hvert barn som starter i barnehagen skal bli møtt av en primærvoksen. Alle skal få tilbud om oppstartsamtale en av de første dagene.

2.2 Lek

Leken har en sentral plass i barnas livsverden, og den har en egenverdi for barna som ingen annen aktivitet har.

Leken skal være en arena for barnas læring og utvikling. Den gir rom for vennskap, mestringsfølelse, samhandling og fellesskap. Barna lærer og utvikler sin sosiale kompetanse gjennom leken.

Barnehagen skal legge til rette for inspirerende lek både ute og inne. Vi streber etter å skape et lekemiljø som er trygt og godt for barna å være i. I lekemiljøet ønsker vi at alle barna er inkludert og at de opplever glede. Barna skal bruke sine idéer og sin fantasi til å medvirke i leken. Personalet skal være aktive og til stede, og støtte dem som trenger det.

Mål: Barnehagen skal ha et inspirerende leke- og læringsmiljø for alle barn.

2.3 Læring

Omsorg, lek og læring må sees i sammenheng med hverandre. Barna lærer når de leker og leker når de lærer. Det er like mye god læring i omsorg som det er omsorg i god læring. I vår barnehage legger vi til rette for undring, og støtter opp om nysgjerrigheten til barna. Læring skjer i hverdagssituasjoner, pedagogiske tilrettelagte aktiviteter og gjennom den spontane leken.

Barnehagen skal legge til rette for at barna skal få utforske og oppleve nye situasjoner, fenomener, temaer og materialer. Vi ønsker at barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i deres læringsprosesser. Barnehagen skal være et stimulerende miljø hvor barna skal få leke, lære og mestre sammen. Barna skal utforske, undre seg og være kreative i samarbeid med barn og voksne. Personalet skal være gode rollemodeller som lytter, undrer seg sammen med barna, veileder barna og følger opp deres interesser. Vi legger til rette for at aktivitetene samsvarer med barnas alder og utviklingsnivå.

Mål: Personalet skal være bevisst på hvordan ulike situasjoner, planer, lek og samlinger tilrettelegger for barnas læring. Personalet skal systematisk evaluere barnas læring gjennom observasjon, samtaler i grupper og individuelt.

2.4 Barns medvirkning

Det er viktig at barna får være med å påvirke sin egen hverdag og barndom. Barn har ulike uttrykksformer ut fra alder, modning og utvikling, og det er personalets ansvar å være bevisst på barnas uttrykk og legge til rette for medvirkning. Ifølge Barnekonvensjonen og Rammeplanen for barnehagen har barna rett til medbestemmelse ut fra sine forutsetninger. Barns medvirkning handler om at hvert barn blir sett, hørt og tatt på alvor. Det enkelte barns behov har betydning for hvordan vi legger opp deres hverdag.

Vi er opptatt av at barna skal få medvirke i et trygt fellesskap, der alle får opplevelsen av at egne ideer, behov og tanker er medvirkende i planleggingen og utførelsen av hverdagens aktiviteter. Barna er en del av et demokrati der deres ønsker blir tatt på alvor.

Mål: Gjennom året skal barnas interesser og engasjement skape grunnlag for ulike prosjekter i barnehagen.

2.5 Vennskap og fellesskap

I rammeplanen står det at barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap.

Alle barna skal erfare å være viktig for fellesskapet og være i positivt samspill med andre barn og voksne. Personalet skal være tett på, delta i barnas lek, veilede og støtte barna. Vi jobber for at barna skal få utvikle gode relasjoner, sosial kompetanse og vennskap gjennom lek. Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp krenkelser og mobbing.

Skyfritt er Bergen kommunes plan for et inkluderende og godt oppvekstmiljø. Målet er at barn og unge ikke skal oppleve mobbing eller krenkende atferd, verken fra andre barn, unge eller voksne. Planen har fått navnet Skyfritt fordi ingen barn og unge skal føle at det henger en mørk sky over dem. Vi vil at alle som vokser opp i Bergen skal trives, få muligheter til å utvikle seg og føle seg inkludert. Gjennom Skyfritt skal kommunen styrke innsatsen for å forebygge, avdekke og håndtere mobbing i barnehagen, på skolen og på fritidsarenaer.

Mål: Barnehagens ansatte skal gjennom hele året arbeide for et inkluderende leke- og læringsmiljø for alle barna i barnehagen. Barnehagen skal bruke Bergen kommunes aktivitetsplan i nært samarbeid med foreldre med en gang det er mistanke om at et barn ikke har det bra i barnehagen.

2.6 Mangfold

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og ulike levesett og alle barna skal bli sett og anerkjent for den de er. Mangfold handler om det som skaper forskjeller mellom oss mennesker. Samtidig handler det også om å møte forskjellene med åpenhet, respekt og inkludering.

Personalet skal bruke barnehagens mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet, og barna skal få kjennskap til ulike kulturer og familieformer. Barnehagen markerer ulike arrangementer knyttet til mangfold hvert år, blant annet; Samenes nasjonaldag, FN-dagen og Regnbuedagene for å nevne noen. Gjennom lekemiljøet, valg av litteratur, inkludering og respekt for alle skal mangfold i barnehagen synes og høres. Dette skal også vises i barnehagens fysiske rom, gjennom planverk og i møter mellom barn, ansatte, foreldre og alle som kommer til barnehagen.

Mål: Barna skal oppleve at det finnes ulike måter å tenke og leve på, og lære å vise respekt for ulikhetene i samfunnet.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

Naturen vår

«Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lære av naturen og utvikle respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen» (Rammeplanen, 2017, s. 52).

I vår barnehage har vi livsmestring og helse med fokus på det psykososiale barnehagemiljøet som satsningsområde. Dette året ønsker vi å se på hvordan naturen påvirker oss, og hvordan vi kan ta vare på den. Det å kunne vite noe om det som lever rundt oss, vil gi oss kunnskap og erfaring som kan føre til økt livsmestring og styrke det psykososiale barnehagemiljøet. Når vi får kjennskap og tilhørighet til naturen, vil dette øke lysten til også å ta vare på den.

Vi skal bruke nærmiljøet og naturen til å skape et innholdsrikt og givende leke- og læringsmiljø for barna. Kjennskap til nærmiljøet skal også bidra til at barna får en økende forståelse for samfunnet og naturen rundt barnehagen. Vi lærer barna å ta vare på dyrelivet rundt barnehagen, og øker barnas forståelse for økosystemet.

Grønnsakshagen vår er med på å gi barna førstehåndskunnskap om hvor maten kommer fra, og hva den kan brukes til. Dette er med på å skape samhold mellom barna, og gir dem god mestringsfølelse når de lærer å ta vare på det vi dyrker. Gullet fra grønnsakshagen skal blant annet brukes til å lage høstfest for barna.

3.1 Fagområder

3.1.1 Språk som basiskompetanse

“Hvis du ønsker at dine barn skal bli begavede, så les eventyr for dem. Hvis du vil at de skal bli enda mer begavede, så les enda mer eventyr for dem” - Albert Einstein.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Vi i barnehagen arbeider for å skape et miljø hvor barn opplever glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale. Dette beriker barnas ordforråd og begrepsforståelse, som gjør det lettere for barn å uttrykke sine følelser og løse konflikter. Da kan barna gjøre seg forstått og ta mottakerens perspektiv.

Ifølge rammeplanen (2017) skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse og et mangfold av kommunikasjonsformer. Vi skal synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, samt støtte barns uttrykk og identiteter. I barnehagen skal barna møte ulike språkformer gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid (s.47). Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke informasjon og selv være en avsender. Gjennom gode språkferdigheter tar barnet gjerne initiativ til positiv kontakt med andre og delta i felles lek og rollelek over tid.

Metode / verktøy:

- Aktiv høytlesning for barna.
- Hvilestunder der vi tar i bruk lydbok.
- Språkgrupper, der vi bruker verktøy som Salaby, Snakkepakken, språkkofferter, m.m.
- Sangsamlinger, der vi bl.a. synger og teller på ulike språk.
- Dramalek, der vi har barnas fantasi og medvirkning i fokus.
- Engasjerte voksne som skaper et variert språkmiljø der barna får mulighet å leke med ord og symboler og oppleve glede ved å kommunisere med andre.
- Utflukter til blant annet teater og bibliotek for de eldste barna.
- Utvikling av eget bibliotek i barnehagen.

3.1.2 Matematisk kompetanse

“Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende” (Rammeplanen, (2017, s.43).

Gjennom barnehagehverdagen inngår matematisk kompetanse som en naturlig del av barnas lek og aktiviteter. Gjennom språket som brukes i hverdagen og i samspill med andre, utvikler barnet forståelse for og bruker selv matematiske sammenhenger og begrep.

Metode / verktøy:

Vi tar utgangspunkt i Alan Bishop's 6 fundamentale matematikkaktiviteter:

- **Tall og telling:** Vi arbeider med å telle og forstå mengdebegrep. Vi teller når vi dekker bord og lager mat, og bruker rim og regler i samlingsstund.
- **Lek og spill:** Vi triller terninger og følger regler, leker butikk, og skaper rom for barna sin utforskningstrang.
- **Lokalisering:** Vi bruker tid, rom og sted, preposisjoner, og lærer barna å orientere seg.
- **Forklaring og argumentasjon:** Vi undrer oss sammen med barna ved hjelp av utforskning, samtale og forklaring om hvordan noe henger sammen.
- **Måling:** Vi måler og forklarer om vekt, lengde og mengde, blant annet under matlaging og i eksperimenter. Vi bruker også naturmaterialer som målestokk for å utvikle kreativ tenkning.
- **Design:** Vi snakker om farger, former, størrelser og mønster.

3.2 Digitale verktøy

«Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier» (Rammeplanen, 2017, s. 44-45)

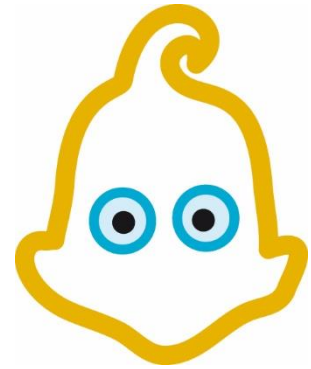
Riktig bruk av skjerm i barnehagen kan ha et pedagogisk formål. Spill kan for eksempel brukes til læring av farger, bokstaver og tall. Bruk av video kan være en del av læringen om et tema, og gi bakgrunn for samtale. I tillegg har vi prosjektor som vi kan bruke interaktivt sammen med barna i samlinger og lekesituasjoner. Vi har også fotoapparat, bee-bot og digital lupe (mikroskop) til bruk sammen med barna.

Ansatte utøver sin kompetanse på dette område og tar bevisste digitale valg på barnas vegne. Riktig bruk av teknologi i barnehagen gir kompetanse, samarbeidsevne, glede og mestring.

Metode/verktøy:

- Vi bruker digitale verktøy som blant annet Salaby og nrksuper.
- Tar i bruk bilder fra barnas hverdag som skaper gode samtaler og refleksjoner.
- Digital lupe.
- Film laget av barna.
- Bruk av digitalt kamera der barn selv får ta bilder av det de ønsker.

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Vi vil at Ramstad barnehage skal være i en kontinuerlig utvikling og at vi skal ha høy kvalitet for alle barn. Hele personalgruppen skal være med å bidra i dette arbeidet. Vi bruker planleggingsdager, personalmøter og avdelingsmøter til å øke kompetansen til hele personalgruppen samlet og til hver enkelt medarbeider. Vi bruker rammeplanen for barnehager, kvalitetsutviklingsplanen til kommunen og egen årsplan som arbeidsverktøy.

Forrige barnehageår hadde vi fokus på leke- og læringsmiljøet inne. Alle avdelingene har jobbet godt med dette og noe av fokuset har vært at lekemiljøet skal holdes levende og gjenspeile barnas interesser. Lekemateriellet skal være tilgjengelig for barna og skal skiftes ut etter hvert som interessene til barna endrer seg. Barna skal medvirke i egen hverdag og komme med viktige bidrag til eget lekemiljø. Vi har et rikt utvalg av udefinert lekemateriell, dette for at barna skal få bruke sin kreativitet og utforskertrang. Vi vil ha mer av de lekene barn er interessert i for å invitere til mer samlek/rollelek.

I år ønsker vi å utvide arbeidet med utvikling av leke- og læringsmiljøet på barnehagens uteområde. Vi ønsker å ha fokus på gjenbruk, der vi bruker materiale fra naturen, henter skatter fra brukthallene i byen og hjemmefra. Vi vil bruke barnas kreativitet og medvirkning til å utforme lekemiljøet ute.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Vi bruker ulike observasjonsverktøy for å dokumentere arbeidet vi gjør. Med de eldste barna har vi barneintervju/samtaler. I disse samtalene får vi viktig innsikt i hvordan barna har det i hverdagen og hvordan de opplever og erfarer lekemiljøene. Praksisfortellinger fra hverdagen brukes både med de yngste og de eldste barna. Andre observasjonsmetoder som blir brukt er deltakende observasjon, løpende protokoll og sosiogram. Vi får mye viktig informasjon fra metodene vi bruker som hjelper oss til å være i utvikling/endring.

4.2.2 Vurdering

Styrer, pedagogisk konsulent og lederteamet som består av de pedagogiske lederne står som hovedansvarlige for å drive utviklingsarbeidet. Ledermøter blir benyttet til å holde det varmt samt justere målene underveis. De pedagogiske lederne har ansvar for å ta det med til avdelingsmøtene slik at alle ansatte får mulighet til å være med å påvirke og komme med sine ideer til hvordan lekemiljøene kan utformes.

4.2.3 Oppfølging

Vi jobber kontinuerlig med det systematiske vurderingsarbeidet gjennom hele barnehageåret. Barnas innspill og medvirkning blir det essensielle i arbeidet samtidig som ansatte skal ha åpne blikk og være bevisst egne roller i forhold til utforming av dynamiske lekemiljø.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Vi får mye viktig informasjon ved å bruke barnesamtaler, observasjonsmetoder og praksisfortellinger, men barnas stemme i hverdagen gjennom her og nå samtaler er essensielt. De ansatte er lydhør når barna kommer med ønsker om hva de vil leke med og hvor de vil leke.

Foreldrestemmen kommer frem i brukerundersøkelsen. Dataene fra undersøkelsen bruker vi i arbeidet vårt. Det er flere som gir oss tilbakemeldinger på utforming av lekemiljøet ute. Dette er nyttig informasjon som har vært med å gi en pekepinn for utviklingsarbeidet i barnehageåret 2024/25. Foreldrestemmen kommer også fram i samtaler under hente- og bringe situasjoner, i tillegg til foreldremøter og samtaler. Vi ønsker å skape et åpent rom for at foreldre selv kan komme med bidrag og innspill som utvikler barnas leke- og læringsmiljø i barnehagen.

Mål for barnehageåret 2024/25:

Hvordan kan vi skape inspirerende lekemiljø for barna ute?

- Lage små lekemiljø ute.
- Bruke materiell fra naturen til udefinert lekemateriell.
- Observere hva barna blir engasjert i og videreutvikle dette.
- Sikre at barna får medvirke i egen hverdag også i uteleken.
- Lydhøre ansatte som observerer og lytter til barnas bidrag.
- Aktive ansatte i utelek som inspirerer barna til rollelek/regellek.
- Videreføre prosjektet "Fra jord til bord".
- Vi jobber med å videreføre barnekulturen (sangleker og regellek).

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

De voksne i barnehagen er viktige personer for barna. Som sekundæromsorgspersoner er vi noen av de viktigste personene i barnas hverdag og vi møter barna med respekt, likeverd og empati. Vi ser på barna både som enkeltindivider og i gruppe som helhet.

Ansatte i Ramstad barnehage ønsker at menneskets nysgjerrighet skal være i sentrum, og vi vet at barna er de som er eksperter på dette området. Barna er alltid ute etter å tilegne seg ny kunnskap og erfaringer for å kunne forstå verden vi lever i bedre. Barna lærer best via erfaringer, og det er derfor vi har fokus på å kunne gi dem en helhetlig læringsopplevelse. Dette gjør vi ved tilby dem forskjellige opplevelser og aktiviteter i løpet av barnehagehverdagen. I tillegg er vi opptatt av at vi tilpasser aktivitetene til de stadiene barna befinner seg i. Dermed er det viktig at vi som voksne observerer barna for å kunne tilpasse læringen til deres utviklingsnivå.

Læring er komplekst, med mange puslespill biter som skal settes på plass. Dette oppstår i en læringsprosess der barna får påfyll med ny kunnskap og erfaringer. Det er avhengig av individets forutsetninger, oppgavene og miljøet barna befinner seg i. Læring kan også avhenge av situasjonen der den oppstår. Det er derfor vi som jobber i barnehagen skal skape et godt læringsmiljø og ha en god gjennomførbar plan for å utføre det.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvalitet i barnehagen er først og fremst avhengig av de menneskelige ressursene, det vil si barna, foresatte og barnehagens ansatte. Barn blir til i møte med sine omgivelser og i dette møtet bygger barn identitet og kunnskap. Gode relasjonelle ferdigheter er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Dette omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.

Det å delta i fellesskap og oppleve vennskap støtter barnets selvfølelse og gir rom for å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å kunne ta hensyn til andre. Ansatte i barnehagen er viktige personer for barna, og det er derfor av stor betydning at vi møter barna med respekt, likeverd og empati. Å anerkjenne barnet som subjekt betyr å møte den enkelte som et individ som kan forholde seg til seg selv med rettigheter i forhold til egne tanker og følelser.

Vi i Ramstad barnehage legger til rette for utvikling av god relasjonskompetanse hos våre ansatte ved bruk bl.a. av ICDP. Arbeidet med relasjonskompetanse er med på å bevisstgjøre oss på våre holdninger og kommunikasjon i alle våre relasjoner i barnehagen. Vi jobber kontinuerlig med utvikling av god kommunikasjon med foreldre og generelt i foreldresamarbeidet.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Ansatte i Ramstad barnehage skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme danning og læring.

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter sammen med andre. Danning skjer i samspill med omgivelsene og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati.

I Ramstad barnehage jobber vi med at barna utvikler holdninger og verdier ved å bli trygg på seg selv og respektere hverandre. Det er viktig at vi voksne går frem som gode rollemodeller i arbeidet med å hjelpe barna i sin dannelsesreise.

Vi jobber med danning ved at vi:

- Tilrettelegger for meningsfulle opplevelser og støtter barnas identitetsutvikling og positive selvfølelse.
- Støtter barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet, og møter innspillene med forståelse, respekt og anerkjennelse.
- Setter pris på det unike i hvert menneske og godtar at alle er forskjellige.
- Jobber aktivt med likestilling og likeverd i løpet av året.
- Er bevisst på hvordan holdninger og atferd påvirker barnas væremåte.
- Jobber aktivt med å forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.
- Gjennom året jobber vi med tema grensesetting og eierskap til egen kropp. Vi ønsker å ruste barna til best mulig å være i stand til å si ifra dersom urett begås.
- Lærer barna å ta vare på barnehagens leker og naturområde.
- Gjennom vårt årstema natur, kan vi belyse noe som er menneskelig og eksistensielt og samtale rundt dette i fellesskap.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Hvert enkelt barn har et individuelt behov for psykisk og fysisk omsorg.

I Ramstad barnehage møtes barna med respekt og hvert enkelt barn blir bekreftet, forstått og verdsatt. For oss ligger det mye omsorg i et «hei», en klem, et smil og et fang å sitte på. De voksne viser varme og tilstedeværelse i møte med barna. Det er viktig for oss å vise omsorg i alle dagligdagse situasjoner, alt fra stell, måltider og påkledning, til lek og læringssituasjoner.

Ved å være gode rollemodeller for barna, legger vi grunnlag for trivsel, glede og mestring. Gjennom disse verdiene lærer barna å ta i mot og det å kunne gi omsorg til hverandre. Personalet jobber aktivt med «Grønne tanker-glade barn», en metode med psykologisk førstehjelp hvor barn lærer å forholde seg til følelser. Dette er en måte og se og hjelpe hvert enkelt barns behov.

Vi jobber med omsorg ved at:

- Vi deler barna inn i mindre grupper. Det gir større mulighet til å se hverandre, skape trygghet og knytte tette vennskapsbånd.
- Vi har tett samarbeid på tvers av avdelinger for å knytte vennskap, og trygghet til flere voksne.

- Vi er lydhøre voksne som engasjerer oss i det barnet ønsker å formidle.
- Vi legger til rette for daglig hvile for alle barna. Med sovestund for de yngste og rolig musikk, lydbok, fortellinger, eventyr og boklesing for de eldre.

Lek

Barns lek har en egenverdi for barna som ingen annen aktivitet har. Den gir rom for vennskap, mestringsfølelse, samhandling og fellesskap. Gjennom lek gir verden mening for barnet, og leken gir barna rom for å bearbeide opplevelser, erfaringer og sanseintrykk.

Barnet lærer og utvikler sin sosiale kompetanse gjennom leken. Vi skaper lekemiljø som er trygt og godt å være i. Det er viktig med støttende og tilstedeværende voksne rundt barna i leken. For å sørge for en god progresjon i leken, endrer vi lekemiljøet underveis i de ulike delene av året.

Vi jobber med lek ved at vi:

- Legger til rette for lek i små grupper, noe som skaper mer ro og fokus i leken.
- Legger til rette for ulike typer lek (rollelek, konstruksjonslek, bevegelseslek, regellek), både inne og ute.
- Har et innbydende lekemiljø.
- Gir store rom for frilek, da frileken har stor egenverdi for barnets fantasi og samarbeid.
- Har aktive voksne som hjelper barna i gang med lek dersom det er behov, og ser de som trenger støtte til å komme inn i lek med andre barn.
- Støtter barnas initiativ til samspill, og bidrar til at alle har noen å leke med.
- Lærer å se hverandre i leken/samhandle i leken.
- Støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.
- Lærer barna «å gi og ta» og å være ydmyk overfor dem man leker sammen med, samtidig som vi støtter dem til å ta andres perspektiv, se en sak fra flere sider og reflektere over andres følelser, opplevelser og meninger.
- Bruker eventyr både planlagt og spontant i leken sammen med barna for å utvide lekerepertoar.

Læring

I barnehagen foregår læring i det daglige samspillet mellom barn og voksne. Barn lærer gjennom det de opplever og erfarer på alle områder. Vi legger til rette for undring og støtter opp om nysgjerrigheten til barna.

Læring skjer i hverdagssituasjoner, pedagogisk tilrettelagte aktiviteter og gjennom den daglige spontane leken.

I Ramstad barnehage vil vi skape et godt læringsmiljø ved å:

- Justere oss etter barnas interesser, og la barna være med å påvirke innholdet i hverdagen.
- Ha pedagogiske tilrettelagte aktiviteter i mindre grupper.
- Arbeide med ulike tema gjennom hele barnehageåret. Dette gir barna et variert læringsutbytte og felles referanserammer som utgangspunkt for lek og bearbeiding på barnas eget initiativ.
- Fokuserer på læring gjennom alle hverdagssituasjoner, og la barna delta i daglige gjøremål.
- Gi barna rom til undring og gode samtaler med tilstedeværende voksne.
- Ta i bruk ulike arenaer for å stimulere barns læring.

- Fokuserer på læring gjennom alle hverdagssituasjoner, og la barna delta i daglige gjøremål.
- Gi barna rom til undring og gode samtaler med tilstedeværende voksne.
- Ta i bruk ulike arenaer for å stimulere barns læring.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

«Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø.» (Rammeplanen 2017, s. 44)

Her i Ramstad barnehage er barna delt inn i aldersdelte avdelinger. De aller yngste er for seg selv, og på denne måten ivaretar vi barnas naturlige utviklingstrinn.

Ved planlegging av årshjulet og temaer/prosjekter vi velger å jobbe med, vektlegger vi barnas medvirkning og justerer oss etter barnas interesser. Vi bruker rommet som vår 3. pedagog, og det er dermed viktig for oss å ha et dynamisk lekemiljø der rommet kan endres på ved behov.

V. Overganger

I barnehagelivet opplever barna flere overganger. Den første overgangen er barnets tilvenning fra hjem til barnehage. Innad i barnehagen vil det også gjerne være en overgang mellom avdelingene. Etter hvert begynner barna på skolen, og barnet vil da oppleve en ny overgang.

a. Tilvenning i barnehagen

Overgangen fra hjem til barnehage kan være stor for barna. Vårt fokus er på det enkelte barn. Gjennom et godt samarbeid med foreldrene vil barnet kunne få en trygg og god start i barnehagen.

I forkant av barnehageoppstart får barnas hjem informasjon om barnehagen, avdelingen barnet skal starte på, samt tilvenningsperioden. Vi tilbyr barna å få komme på besøk i barnehagen før oppstart, etter avtale med styrer/pedagog.

I tilvenningsperioden gjennomføres oppstartsamtaler for å skape trygghet for foreldre, barn og personalet. På denne måten kan barnehagen bedre tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent og etablere relasjoner.

Hvor lang tid hvert enkelt barn bruker på tilknytning i barnehagen, er individuelt. Vi legger til rette for at familien skal bli godt kjent med avdelingen i mindre grupper i første omgang, og gjennom dialog med foreldre vurderer vi sammen hvor lang tid barnet trenger. Vi anbefaler at barna har kortere dager i starten, slik at barna bedre kan bearbeide nye inntrykk.

For nye foreldre inviteres det også til et informasjonsmøte i løpet av juni måned.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

I Ramstad barnehage er vi opptatt av at alle voksne blir kjent med samtlige i barnegruppen. Dette bidrar til at overgangen mellom avdelingene blir tryggere for barna.

Vi besøker jevnlig de andre avdelingene, samt leker sammen ute på lekeplassen. I månedene før barna skal over til ny avdeling er barna ofte på besøk og har tilvenningsdager sammen med kjent personale.

Foreldrene får tilsendt informasjon om den nye avdelingen i forkant av oppstart og tilbud om å komme på besøk. Vi legger også opp til en oppstartsamtale dersom det er behov for det når barna har startet på den nye avdelingen.

Internt har vi overføringssamtaler om barna mellom avdelingene i forkant av overflyttingen.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

En gang i uka har førskolebarna førskolegruppe der de blant annet jobber med Trygg Trafikk, arbeidsboken «Trampoline» og andre praktiske oppgaver som forbereder dem til skolestart. Vi fokuserer på at barna opplever mestring og glede i det de gjør disse dagene. I tillegg til å jobbe med skoleforberedende oppgaver øver barna på å bli selvstendige.

Vi har et tett samarbeid med nærliggende skoler og vi har fokus på at for noen av barna er SFO det første de møter når skolehverdagen skal starte. Siden vi ofte har barn som starter på ulike skoler drar vi på besøk til alle skolene som barna skal starte på, slik at de kan vise vennene sine hvor de skal gå. I tillegg til dette har vi samarbeidsmøter med alle skolene og egne overføringsmøter for de barna som trenger det. I tillegg er det noen av skolene som klarer å sende ansatte fra skolefritidsordningen på besøk her i barnehagen. Dette fører til en trygg overgang der barna har med seg gode erfaringer knyttet til skolegangen.

Noen barn kjenner på utrygghet i forhold til skolestart og det er viktig at vi er sensitive og får med oss dette. Det er også viktig at barnet får mulighet til å snakke om det som fører til usikkerhet slik at vi hjelper dem med å mestre følelsene og tankene de har. Vi jobber med å trygge barna på overgangen, og vi bruker ulike bøker om temaet som verktøy sammen med barna.

Barnehagen følger Bergen kommune sine retningslinjer for overføring av informasjon mellom barnehage og skole.

VI. Foreldremedvirkning

Vårt mål er å sikre utvikling og god trivsel hos barna ved å ha et godt samarbeid med foreldregruppen. Vi er opptatt av at samarbeidet med foreldre skal være preget av gjensidig åpenhet, tillit og god kommunikasjon. Vi legger til rette for at foreldre opplever trygghet til å kunne ta opp det som er viktig i forhold til barnet og barnehagen, og vi setter den daglige kommunikasjonen med alle foreldre ved levering og henting veldig høyt.

Vi vektlegger foreldremedvirkning ved å:

- Ha foreldreråd og gjennomføre minst 2 møter i året med samarbeidsutvalget (SU).
- Ha et eget foreldremøte for nye foreldre før oppstart.
- Gjennomføre oppstartsamtale rett etter at barnet har startet i barnehagen / på ny avdeling for å sikre en god tilvenning.
- Tilby foreldresamtaler 2 ganger i året (eller ved behov). Dette er en dialog om barnets progresjon, trivsel og utvikling, samt en mulighet for foreldre til å komme med innspill til barnehagehverdagen.
- La foresatte medvirke i barnehagehverdagen og ta innspillene som kommer på alvor.
- Gjennomfører foreldreundersøkelse.

VII. Bærekraftig utvikling

For Ramstad barnehage sin del er bærekraftig utvikling svært viktig. Ansatte som jobber her skal være bevisst på holdningene sine, og hvordan de opptrer i den daglige virksomheten. Dette gjør vi blant annet ved kildesortering og resirkulering. Når vi handler inn nytt materiale er det også viktig for oss at materialet har lang levetid, og vi ønsker gjerne at det er resirkulert. Vi er også glad i gjenbruk!

Vi har temaarbeid sammen med barna om natur og miljø. Vi jobber mye med gjenbruk av materiale, som for eksempel: Hva kan denne pappkassen bli til? Hvordan kan vi bruke melkekartongene på nytt dersom vi ikke sender de til resirkulering?

Hver vår planter vi også grønnsaker, som barna kan smake på. Dette gjør vi både inne og ute. Det er viktig for oss å lære barna

hvor maten kommer fra. Dette gir barna en bedre forståelse om prosessen og det gir dem et helhetlig bilde av hele prosessen. I tillegg til dette er vi også med på arrangementet «Grønnsuperdag», og i den anledning arrangerer vi klesbyttedag. For barna er det stas at noen andre kan bruke det de ikke trenger lengre, og like mye stas er det når de finner noen flotte klær som andre har brukt, som de kan få helt gratis. Ved å jobbe på denne måten bidrar det til at barna vil forstå hvordan dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden, og de vil tidlig lære om det å være omsorgsfull, solidarisk og utvikle medfølelse, både for naturen og medmenneskene.

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Barnas verneombud

En pedagog på huset, har sammen med styrer, gjennomført Stine Sofie barnehagepakke, og har derfor fått rollen som Barnas verneombud i Ramstad barnehage. Dette er et tiltak for å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep gjennom å styrke handlingskompetansen til barnehageansatte. Programmet er ment å styrke barnehageansatte i møte med de sårbare barna, og sette oss i stand til å identifisere når et barn er utsatt for vold eller overgrep. Det er Barnas verneombud og styrer som sammen har ansvaret for å videreføre kunnskap til resten av de ansatte.

X. Kultur og tradisjoner

Dato	Tradisjoner og temaarbeid	Beskrivelse
Hele året	Bursdagsfeiring på avdelingene.	Vi henger opp flagg og har bursdagssamling der barnet er i fokus. Vi synger bursdagssang, lager krone og «skyter opp raketter». Barnehagen står for bursdagsmat og barna får velge mellom alternativ som: Smoothie, banan og havrelapper eller grove vafler o.l.
August - September	Tilvenning og vennskap	Avdelingene har hovedfokus på at de nye barna blir kjent med, og trygg på personalet og barna på avdelingen. De skal få tid til å bli trygg på barnehagens hverdag og rutinger, samt bygge vennskap og relasjoner. Oppstartsamtaler for alle nye barn.
Uke 38	Nasjonal brannvernuke Tema: Natur	Vi har brannøvelser og ulike aktiviteter/samlinger med fokus på brannvern. August: Vi smaker på gullet fra grønnsakshagen. September: Høstens fargespill. Vi lager høstfest for barna.
Oktober - November		
Torsdag 24. oktober	FN-dagen Foreldresamtaler Tema: Natur	Vi ønsker å invitere foreldre til kunstkafe på ettermiddagen hvor vi selger kunst som barna har laget, og serverer grønnsakssuppe til inntekt for sykehuslovene. Vi inviterer til utviklingssamtaler i løpet av disse månedene der vi prater rundt barnets utvikling og trivsel i barnehagen. Oktober: Høstens dyreliv November: Nærmiljø
Desember	Tema: Juletradisjoner og advent	Gjennom desember ønsker vi at barna skal få innblikk i julens innhold og tradisjoner, og at barna skal sitte igjen med gode følelser og opplevelser rundt dette.

Fredag 13. desember	Luciafeiring	Førskolebarna går i Luciatog i barnehagen og deler ut lussekatter. Om det er fint vær går førskole barna også i tog ute, slik at alle som vil kan stå å se på.
Fredag 20. Desember	Nissefest	De barna som ønsker det, tar på seg nisseklær. Vi serverer nissegrøt, går rundt juletreet og synger sanger. Vi får også besøk av julenissen denne dagen.
Januar - Februar Torsdag 6. februar	Vi markerer Samefolkets dag.	I forkant og på selve dagen jobber vi med tema der vi formidler samefolkets kultur og tradisjoner.
Fredag 28. februar	Fastelavn	Alle avdelingene baker og serverer fastelavnsboller til barna. Pynter avdelingene med fastelavnsris.
	Karneval	I sammenheng med fastelavn arrangerer vi karneval. Informasjon om evt. tema til karnevalet vil komme. Vi markerer dagen med utkledding, sang, dans og andre aktiviteter.
	Tema: Natur	Januar: Vinterens muligheter Februar: Natur og dyreliv om vinteren.
Mars - April Tirsdag 11.mars	Barnehagedagen	Barnehagedagen har nytt tema hvert år. Det blir gjort aktiviteter sammen med barna ut fra valgt tema.
Fredag 11.april	Påskelunsj	En av dagene før påske arrangerer vi påskelunsj for barna. Vi dekker på med gult og lager litt ekstra stas på lunsj bordet.
	Tema: Natur	Mars: Naturen våkner. April: Resirkulering og miljøvern.
Mai	Utviklingssamtaler	Vi inviterer til samtaler der vi prater rundt barnets utvikling og trivsel i barnehagen.
Fredag 16.mai	Vi markerer 17. mai i barnehagen	Barnehagen øver på felles sanger og heiarop. Vi markerer dagen med å gå i tog, arrangerer ulike aktiviteter ute, og serverer hotdog til barna.
	Tema: Natur	Mai: Insekter

Juni Datoer kommer	Sommerfest	Sommerfest for hele barnehagen i regi av foreldreutvalget. Det er FAU som arrangerer og sender ut invitasjon til denne dagen.
	Førskoleavslutning	Barnehagen arrangerer avslutning for førskole barna. Opplegget varierer noe fra år til år.
	Regnbuedagene	Vi markerer Regnbuedagene i barnehagen i juni. Vi bruker ikke begrepet «Pride», men vi snakker om flagget, om flaggets betydning og hva de ulike fargene betyr. Vi pynter også med flaggene i barnehage da det vil være en naturlig del av bybildet denne måneden. Vi har også ekstra fokus på mangfold denne perioden, (noe vi også snakker om hele året) og at vi skal være stolt av den vi er. Ikke alle mennesker er like, og ikke alle familier er like.
	Tema: Natur	Juni: Sommeren er her.

Ramstad barnehage

Sundts veg 150

5221 Nesttun

E-post: Barnehage.Ramstad@bergen.kommune.no

<https://www.bergen.kommune.no/omkommunen/avdelinger/ramstad-barnehage>

Tlf.: 40 80 98 80

**BERGEN
KOMMUNE**